

رتبه سوم پژوهش‌های توسعه‌ای

عنوان طرح: تولید واکسن زنده اینترمدییت بیماری بارس عفونی (گامبورو)
سازمان مجری: مؤسسه تحقیقات واکسن و سرمسازی رازی
پژوهشگر: دکتر محمد مجید ابراهیمی
سازمان‌های همکار: سازمان دامپزشکی کشور و معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری
همکاران: هادی فامیل فدکچی، شهین مسعودی، شهلا شاهسوندی، ناصر قدسیان و مهدی کیانی‌زاده

چکیده طرح:

بیماری بارس عفونی (IBD) از بیماری‌های حاد ویروسی بسیار مسری ماکیان است که بهترین راه پیش‌گیری از آن، استفاده از واکسن می‌باشد. با توجه به اینکه در کشور سالانه حدود دو و نیم میلیارد دز واکسن مصرف می‌شود و تمام آنها وارداتی بود، لذا تصمیم گرفته شد که این واکسن در کشور نیز تولید شود. برای این کار، براساس استانداردهای بین‌المللی (OIE, FAO, EP) بذر ویروس پس از استانداردسازی، در تخم مرغ SPF جنین‌دار تکثیر شد. روی نمونه تکثیر شده، آزمایش‌های تشخیصی سرولوژی و مولکولی انجام گردید. سپس آزمایش‌های باکتریولوژی، خلوص، عیارسنجی، بازگشت به حالت بیماری‌زا، شاخص وزن بارس به بدن، سرکوب سیستم ایمنی و کارایی روی ویروس انجام شد. نتیجه آزمایش‌ها نشان دهنده Intermediate بودن ویروس واکسن بود. سپس روی واکسن طراحی شده در جوجه‌های SPF تعیین دز شده و ارزیابی آزمایشگاهی، و سه مرتبه با روش‌های مختلف ارزیابی میدانی انجام شد و همچنین با یک واکسن Intermediate وارداتی مقایسه گردید. نتیجه ارزیابی‌های واکسن نشان داد که واکسن تولید شده ایمنی مناسبی در جوجه‌های SPF و صنعتی ایجاد کرده و هیچگونه عوارض ناخواسته نداشته و با واکسن وارداتی اختلاف معنی‌داری نداشت. واکسن تهیه و ثبت اختراع شد، پروانه تولید نیز دریافت گردیده و واکسن بصورت انبوه تولید و وارد بازار شده است.

